

KERKBODE

**KONGREGASHON PROTESTANT UNI BONAIRE
VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE BONAIRE**

**NUMMER 25
APRIL 2017**

VERSCIJNINGSDATUM 9 APRIL 2017

GEMEENTEBLAD VAN DE VPGB TE RINCON EN KRALENDIJK

INHOUD

pag

Contactgegevens VPGB	2
Erediensten tweede kwartaal 2017	3
Activiteitenagenda tweede kwartaal 2017	4
Bijbelleesrooster tweede kwartaal 2017	5
Van de kerkenraadstafel	8
Stille Week	9
U zij de Glorie	11
Update renovatie kerki di Rincon	12
Felicitaties 170 jaar Kerki di Playa	14
't Is alweer bijna voorbij...	15
170 jaar Kerki di Playa	17
Lachen in de kerk	20
Openingsdienst Rincon	22
500 jaar Reformatie en de hand van de ouderling	23
Voor de kinderen: het Paasverhaal	25
Schaakochtend Tweede Paasdag	29
Voor de kinderen: kleurplaat	30
Colofon	31

CONTACTGEGEVENS VPGB

KERKGEBOUWEN

Rincon Kaya C.D. Crestian

eredienst zondag 8.30 uur
(9.00 uur gezamenlijke dienst)
eredienst zondag 10.00 uur

Kralendijk Plasa Wilhelmina

PREDIKANT

ds. Gerard van der Klis (t/m 16 april)	Kaminda Essequibo 16	tel 7176413
ds. Ben Hengeveld (vanaf 30 april)	Kaminda Essequibo 16	tel 7176413

KERKENRAADSLEDEN

Désirée Coffie (praeses, ouderling) daisycoffie@hotmail.com	Kaya Dialma 19	tel 7003316
Mary Tjin-Asjoe (scriba, ouderling) marytjin@gmail.com	Kaya Korona 91	tel +599-9-5273292
Sapphira Coffie (quaestor, ouderling) sapphiracoffie@hotmail.com	Kaya Den Bosch 4	tel 7017994
Ifna Abreu-Thode (diaken) ifna1@hotmail.com	Kaya Sirena 5	tel +599-9-5100513
Glenda Pourier-Loo (diaken) glendaloo@hotmail.com	Kaya J.R. Dominico Herrera 4	tel 7860716
Soila Winklaar (diaken)	Kaminda Tras Di Montana	tel 7002472
Renata Domacassé (ouderling) rdomacasse@hotmail.com	Kaya Mars 8	tel +599-9-5164252 / 7964252
Danuta de Jong (ouderling) danutadejong@hotmail.com	Kaya Chi ku Cha 16	tel 7820827
Conny Ferreira (diaken) conny_ferreira@hotmail.com	Amboina 62	tel 7008254

VERTEGENWOORDIGER VPGB IN EUROPESE DEEL VAN NEDERLAND

Guido Wiersma, gkwiersma@gmail.com

WEBSITE

www.protestantsegemeentebonaire.com

EREDIENSTEN TWEEDE KWARTAAL 2017

zondag 9 april Gezamenlijke Eredienst	09.00 Rincon Palmzondag	ds. J. Luinstra
donderdag 13 april Gezamenlijke Eredienst	19.00 Kralendijk Witte Donderdag	ds. G. van der Klis Viering Heilig Avondmaal
vrijdag 14 april Gezamenlijke Eredienst	19.00 Kralendijk Goede Vrijdag	ds. G. van der Klis
zondag 16 april Gezamenlijke Eredienst	10.00 Kralendijk Paasochtenddienst	ds. G. van der Klis Afscheidsdienst dominee
zondag 16 april Gezamenlijke Eredienst	10.00 Kralendijk Paasochtenddienst	ds. G. van der Klis
zondag 23 april	08.30 Rincon 10.00 Kralendijk	ds. Greteke de Vries ds. Greteke de Vries
zondag 30 april	08.30 Rincon 10.00 Kralendijk	ds. Ben Hengeveld ds. Ben Hengeveld
zondag 7 mei	08.30 Rincon (Doopdienst) 10.00 Kralendijk	ds. Ben Hengeveld ds. Ben Hengeveld
zondag 14 mei Gezamenlijke Eredienst	10.00 Kralendijk Moederdag	ds. Ben Hengeveld
zondag 21 mei	08.30 Rincon 10.00 Kralendijk	ds. Ben Hengeveld ds. Ben Hengeveld
donderdag 25 mei Gezamenlijke Eredienst	19.30 Kralendijk Hemelvaart	ds. Ben Hengeveld
zondag 28 mei Gezamenlijke Eredienst	10.00 Kralendijk	ds. Jaap Luinstra
zondag 4 juni Gezamenlijke Eredienst	10.00 Kralendijk Pinksteren	ds. Ben Hengeveld
zondag 11 juni	08.30 Rincon 10.00 Kralendijk	ds. Ben Hengeveld ds. Ben Hengeveld
zondag 18 juni Gezamenlijke Eredienst	9.00 Rincon Vaderdag	ds. Jaap Luinstra
zondag 25 juni	08.30 Rincon 10.00 Kralendijk	ds. Ben Hengeveld ds. Ben Hengeveld

ACTIVITEITENAGENDA EERSTE KWARTAAL 2017

REGULIERE ACTIVITEITEN

Elke maandagavond om 19.45 uur is er Kooroefening in de kerk te Kralendijk.

Elke 1e en 3e zaterdag van de maand is er om 16.00 uur Jeugdclub in de kerk te Kralendijk.

KOPIJ VOLGENDE EDITIE KERKBODE

Het volgende nummer van de Kerkbode (nummer 26) verschijnt op zondag 2 juli 2017. Kopij graag uiterlijk dinsdag 27 juni 2017 aanleveren bij Désirée Coffie (daisycoffie@hotmail.com) en Marga Buys (marga.buys@gmail.com).

UITLEG BIJ HET BIJBELLEESROOSTER

In het Bijbelleesrooster 2017 staat het evangelie volgens Matteüs centraal. Daarnaast zijn er lezingen uit bijvoorbeeld de eerste brief van Petrus en de profeten Jesaja en Ezechiël. Maar 2017 is een bijzonder jaar. Het is het jaar waarin teruggekeken wordt op vijfhonderd jaar Reformatie. Als beginpunt van de Reformatie wordt vaak het moment gekozen waarop Maarten Luther zijn 95 stellingen bekendmaakte. Daarom staan er in dit Bijbelleesrooster veel teksten die gebaseerd zijn op het oude lutherse leesrooster. Dit rooster is de eeuwen door van invloed geweest op het kerkelijk jaar. Zo zijn er veel kerkliederen bij geschreven, zoals de cantates van Johann Sebastian Bach. Vanwege de herdenking van de Reformatie worden in dit Bijbelleesrooster ook enkele oude protestantse gedenkdagen genoemd, zoals Sint Jan (de geboortedag van Johan nes de Doper) op 24 juni, de gedenkdag van de Augsburgse Confessie (de eerste protestantse geloofsbelijdenis) op 25 juni en natuurlijk Hervormingsdag op 31 oktober.

Het Bijbelleesrooster is samengesteld door ds. Klaas Touwen, Evangelisch-Luthers predikant te Arnhem. Het rooster is ge baseerd op het Oecumenisch Leesrooster van de Raad van Kerken. Daarnaast houdt het Bijbelleesrooster rekening met de zondagen en de bijzondere feestdagen in het kerkelijk jaar.

BIJBELLEESROOSTER APRIL

za 1	Johannes 11:1-27	Ongeneeslijk ziek?
zo 2	Johannes 11:28-54	Open graf
ma 3	Johannes 11:55–12:11	Feestmaal
di 4	Psalm 129	Niet gebroken
wo 5	Romeinen 5:1-11	Als vijanden al verzoend
do 6	Romeinen 5:12-21	Adam I en Adam II
vr 7	Romeinen 6:1-14	Niet meer zondigen
za 8	Psalm 73	Schijn bedriegt
zo 9	Johannes 12:12-19	Inhuldiging
ma 10	Johannes 12:20-36	Boerenwijheid
di 11	Johannes 12:37-50	Kijk en luister
wo 12	Psalm 140	Roep om bevrijding
do 13	Johannes 13:1-38	Voorbeeldgedrag
vr 14	Johannes 18–19	Lijdensverhaal
za 15	Jesaja 12:1-6	Loflied
zo 16	Johannes 20:1-18	Vasthouden en loslaten
ma 17	Romeinen 6:15-23	Wie is je baas?
di 18	Romeinen 7:1-12	Huwelijk als metafoor
wo 19	Romeinen 7:13-25	Tweestrijd
do 20	Romeinen 8:1-11	Geestelijk leven
vr 21	Romeinen 8:12-25	Kinderen
za 22	Romeinen 8:26-39	Geestelijke bijstand
zo 23	Johannes 20:19-31	Ooggetuigen
ma 24	1 Petrus 1:1-12	Verrassende erfenis
di 25	1 Petrus 1:13-25	Wees heilig
wo 26	1 Petrus 2:1-10	Stenen
do 27	1 Petrus 2:11-17	Vrije vreemdelingen
vr 28	1 Petrus 2:18-25	Verdraagzaamheid
za 29	1 Petrus 3:1-12	Onderlinge omgang tussen mannen en vrouwen
zo 30	Johannes 21:1-14	Extra vissen

BIJBELLEESROOSTER MEI

ma 1	Johannes 21:15-25	Liefdesverklaringen
di 2	Spreuken 13:1-12	Leeflessen
wo 3	Spreuken 13:13-25	Keuzemogelijkheden?
do 4	Johannes 9:1-12	Zichtbaar teken
vr 5	Johannes 9:13-23	Vertroebeling
za 6	Johannes 9:24-41	Ziende blind
zo 7	Johannes 10:1-10	Spraakherkenning
ma 8	Johannes 10:11-21	Herder of huurling
di 9	Spreuken 14.1-18	Wat is wijsheid?
wo 10	Spreuken 14:19-35	Positief en negatief
do 11	Psalm 114	Natuurlijke reactie
vr 12	1 Petrus 3:13-22	Hoopgevend
za 13	1 Petrus 4:1-11	Leef tot eer van God
zo 14	1 Petrus 4:12-19	Lijden en vreugde
ma 15	1 Petrus 5:1-14	Gezagsverhoudingen
di 16	Judas 1-13	Afschrikwekkende voorbeelden
wo 17	Judas 14-25	Houvast
do 18	Johannes 15:1-17	Groei en bloei
vr 19	Johannes 15:18-27	Te verwachten haat
za 20	Johannes 16:1-16	(Geen) afscheidsrede
zo 21	Johannes 16:17-28	Wee-klagen
ma 22	Johannes 16:29–17:8	Groeiend begrip
di 23	Johannes 17:9-19	Wereldvreemd
wo 24	Johannes 17:20-26	Gebed om eenheid
do 25	Psalm 89:1-19	Trouw in de hemel
vr 26	Psalm 89:20-38	Psalm over David
za 27	Psalm 89:39-53	Wending
zo 28	2 Johannes	Liefdesbrief
ma 29	3 Johannes	Persoonlijke brief
di 30	Ezechiël 8:1-18	Met de haren erbij gesleept
wo 31	Ezechiël 9:1-11	Gemerkt

BIJBELLEESROOSTER JUNI

do 1	Ezechiël 10:1-22	De Heer verschijnt
vr 2	Ezechiël 11:1-13	Wraakactie
za 3	Ezechiël 11:14-25	Belofte van terugkeer
zo 4	Psalm 87	Oogstfeest
ma 5	Romeinen 9:1-18	Trouw aan de belofte
di 6	Romeinen 9:19-33	Keuzevrijheid
wo 7	Romeinen 10:1-13	Belijdenis
do 8	Romeinen 10:14–21	Door te luisteren kom je tot geloof
vr 9	Romeinen 11:1-24	Dankbaar, niet hoogmoedig
za 10	Romeinen 11:25-36	Gods wegen zijn ondoorgrondelijk
zo 11	Johannes 2:23–3:13	Wantrouwen
ma 12	Johannes 3:14-21	Licht in de nacht
di 13	Matteüs 8:2-13	Groot geloof
wo 14	Matteüs 8:14-22	Genezingsdienst
do 15	Matteüs 8:23-34	Klein geloof
vr 16	Matteüs 9:1-8	Wat is het grootste wonder?
za 17	Matteüs 9:9-17	Ziekte en gezondheid
zo 18	Psalm 41	Alleen gelaten?
ma 19	Matteüs 9:18-26	Al/nog maar twaalf jaar
di 20	Matteüs 9:27-34	Niet kunnen zwijgen
wo 21	Matteüs 9:35–10:4	Tournee
do 22	Matteüs 10:5-15	Eigen volk eerst
vr 23	Matteüs 10:16-23	De Geest spreekt
za 24	Johannes 3:22-36	Groter en kleiner
zo 25	Matteüs 10:24-33	Op wie lijk jij?
ma 26	Jesaja 28:1-13	Wartaal
di 27	Jesaja 28:14-29	Hoeksteen
wo 28	Jesaja 29:1-8	Dromen zijn bedrog
do 29	Jesaja 29:9-16	Kritiek van klei
vr 30	Jesaja 29:17-24	Toekomstbeeld

VAN DE KERKENRAADSTAFEL

Dit keer een bijdrage namens de Kerkenraad vanuit Nederland. Dankzij de moderne technieken kost het weinig moeite om op de hoogte te blijven van het wel en wee van de VPGB op Bonaire. Via App, mail en telefoon komt er van allerlei informatie binnen. Liturgierooster, agenda's en notulen van vergaderingen, mailtjes van mensen die vragen hebben over onze kerk op Bonaire en ga zo maar door. Gelukkig kan ik ook zo nu en dan een kerkenraad vergadering meemaken op Bonaire. Twee (praktische) punten die dan meestal aan de orde komen zijn de steeds kleiner wordende financiële reserve en de zorgen om de kerkgebouwen. Een ander punt is het ontbreken van een Dominee die voor langere tijd aan onze gemeente verbonden is. Alle drie de punten hebben alles met bouwen te maken, bouwen aan de gemeente door een Dominee tijdens de diensten op zondag, pastoraalwerk, Bijbelstudie, Catechese voor de jeugd, belijdenis catechese, jeugd en ouderen werk en ga zo maar door. Geestelijk bouwen dus. Bouwen aan een gezonde financiële toekomst zodat het geestelijk bouwen mogelijk wordt gemaakt. En dan nog bouwen aan onze gebouwen waar altijd wel wat onderhoud nodig is.

Een jaar of drie geleden hadden we als kerkenraad geen idee waar we geld vandaan moesten halen om de renovatie van het kerkgebouw in Rincon te bekostigen. Een week of drie geleden werd het kerkgebouw in Rincon na een grondige verbouwing in nieuwstaat opgeleverd, wonderen gebeuren dus nog steeds! Dankzij de inzet van veel gemeenteleden op Bonaire en in Nederland is er genoeg geld binnen gekomen om de restauratie mogelijk te maken Dios ta bon!

Al meer dan 170 jaar is de VPGB actief op Bonaire, het kerkgebouw in Rincon is voor mij een teken van hoop, het laat zien dat er toekomst is voor de VPGB op Bonaire.

Draagt u, draag jij ook een steentje bij aan de VPGB op Bonaire?

Met vriendelijke groet, Gerrit van Kruistum

STILLE WEEK

Via Witte Donderdag en Goede Vrijdag onderweg naar Pasen

Deze week is de “Stille Week” – de week voorafgaand aan Pasen. Voor de Kerk een bijzondere week. Al bijna 40 dagen hebben we in de gemeente, in de erediensten, Jezus gevolgd op zijn weg naar Jeruzalem, tot en met Palmpasen toe. Deze week zijn we in de laatste dagen van de bijzondere dingen die, alweer lang geleden, rond en met Jezus van Nazareth gebeurden. Het zijn voor Jezus zelf, samen met zijn leerlingen, heel intense en ook intieme momenten geweest.

Een paar van die momenten willen we als gemeente deze week als het ware opnieuw meemaken, mee-beleven.

Het ene is dat intieme moment, op donderdag, toen Jezus met zijn leerlingen het *Laatste Avondmaal* vierde – met dat ontroerende ogenblik van de voetwassing, toen Jezus de voeten van zijn leerlingen ging wassen. Zo wilde Hij als ‘nederigste Dienaar’ van ons allen de leerlingen en zijn gemeente een voorbeeld nalaten: gaan jullie nu voortaan ook zó met elkaar om!

Op donderdag a.s., **Witte Donderdag**, willen we als gemeente bij dat ‘Laatste Avondmaal’ en het verhaal van de ‘Voetwassing’ stil staan – en ook in de Tafeldienst in gedachten dat intieme moment van Jezus met zijn gemeente meebelevend.

Witte Donderdag – een heel oude traditie in de Kerk. Ook in benaming en gebruiken: van oudsher is dit de dag waarop boetelingen – die de veertig dagen voor Pasen gebruikt hadden om te vasten en boete te doen – nu *witte kleren* mochten aandoen. Vanaf nu zijn ze weer ‘schoon’, ‘gereinigd’, en ‘wit als sneeuw’ ... Zo is ook de benaming ‘Witte Donderdag’ ontstaan. Er spreekt ook blijdschap, vreugde uit. Deze dag wordt ook wel het ‘feestelijk begin van de viering van Pasen’, genoemd. Dáárom wordt in de dienst op Witte Donderdag ook een ‘Gloria’ gezongen, een jubellied, dat in de 40 dagen voor Pasen achterwege bleef. De liturgische kleur van deze dag is ook *wit*, kleur van feest. Het heeft iets ‘opgeluchts’ – iets feestelijks: we wéten dat we mogen leven van Gods genade en van Christus’ liefde. We loven en danken God om zijn genade in Jezus Christus ... Al blijft de toon ingetogen, want het is óók nog steeds de Stille Week, weliswaar

onderweg naar Pasen, maar eerst moet het nog wel 'Goede Vrijdag' worden ...

- *De viering van Witte Donderdag is in Playa / Kralendijk op 13 april om 19.00 uur.*

Op **Goede Vrijdag** willen we dit jaar ook weer een dienst houden, een zang- en muziekdienst. Ik heb begrepen dat dat de laatste jaren wat in onbruik is geraakt. Toch is het een oude en heel mooie traditie om ook op de avond van juist die dag als gemeente van de Heer bij elkaar te komen. Het is de dag van het lijden en sterven van Christus, het 'brandpunt' van het heil en het punt waar alle Evangelisten in hun vertelling naar toe werken. Het Verhaal van Goede Vrijdag is en blijft van een diepte en intensiteit die heel veel mensen aanspreken en aangrijpen, ook buiten de traditionele Kerk. De populariteit van Bach's *Mattheus Passion* is daar een illustratie van, niet alleen om de ontroerend mooie muziek, maar ook om het aangrijpende verhaal. Het verhaal over de mens in zijn diepste lijden en eenzaamste duisternis. Daarom ook herkenbaar. Het is óók het Verhaal van Gods diepste liefde voor deze wereld en ons mensen, hoe Hij zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard heeft ...

Op *Goede Vrijdag* willen we als gemeente samenkomen in een sobere zang- en muziekdienst. We zingen ingetogen liederen, samen met het koor, we luisteren naar mooie muziek, ook orgel en fluit, we lezen fragmenten uit het Evangelie van Goede Vrijdag en staan in gedachten stil bij het kruis ...

- *De viering van Goede Vrijdag is in Playa / Kralendijk op 14 april om 19.00 uur*

Maar daarná is het *Pasen!* Het hoogfeest van de Christelijke gemeente, de viering van Gods zege op het Rijk van duisternis en dood. Pasen: we mogen het léven vieren. En dat gaan we ook feestelijk doen. Met prachtige, uitbundige liederen, ook weer samen met het koor en met de fluitist, de kinderen doen ook mee, de nieuwe Paaskaars wordt de kerk binnengedragen en het Licht van Pasen mag weer ontstoken worden.

- *De viering van de Paasochtenddienst is in Playa / Kralendijk op 16 april om 10.00 uur*

Hartelijk welkom!

Gerard van der Klis

U ZIJ DE GLORIE

U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.
Uit een blinkend stromen daalde d'engel af,
heeft de steen genomen van 't verwonnen graf.

*U zij de glorie, opgestane Heer,
U zij de victorie, nu en immermeer.*

Zie Hem verschijnen, Jezus, onze Heer,
Hij brengt al de zijnen in zijn armen weer.
Weest dan volk des Heren blijde en welgezind
en zegt telkenkere: "Christus overwint."

*U zij de glorie, opgestane Heer.
U zij de victorie, nu en immermeer.*

Zou ik nog vrezen, nu Hij eeuwig leeft,
Die mij heeft genezen, Die mij vrede geeft?
In zijn godd'lijk wezen is mijn glorie groot,
niets heb ik te vrezen in leven en in dood

*U zij de glorie, opgestane Heer.
U zij de victorie, nu en immermeer.*

UPDATE RENOVATIE KERKI RINCON GEREED (16-3-2017)

door Jan-Pieter van der Hoek

Na de “winterstop” heeft de aannemer alle zeilen bijgezet om het kerkje zo spoedig mogelijk af te krijgen.

Uit ervaring weten we dat de afwerkingsfase (voor het gevoel) veelal langer duurt dan de ruwbouw. Stukje bij beetje zagen we de finishlijn naderen.

Nog 500m...

Het binnen-schilderwerk is gestart. Het dakbeschot wordt gespoten in wit. Dat geeft al een heel andere blik. De oude losse verf wordt van de wanden geschraapt. Voorts wordt er een begin gemaakt met de renovatie van het dak van de consistoriekamer...

Nog 400m...

De dakplaten liggen op het dak, de elektricien is bezig met de electra van de consistoriekamer en het nieuwe dak en plafond van deze zelfde ruimte hangt er geschilderd en al in. De binnenwanden zitten ook weer fris in de verf...

Nog 300m...

Buitenom is de aannemer begonnen met reparatie- en schilderwerken en is voorts bezig met voorbereidingen voor het leggen van een nieuwe tegelvloer...

Nog 200m...

De tegelvloer inclusief wat hoogte-aanpassingen zijn gereed. De electra in de consistoriekamer is gereed (alle electra-onderdelen zitten nu netjes in de wanden) ...

Nog 100m... we zijn er bijna...

De vloer en wanden van de consistoriekamer zijn ook weer fris in de verf gezet. De aannemer maakt buitenom schoon terwijl de elektriciens nog de lampen en plafondfans monteert en samen zetten we alvast de gerepareerde kansel op z'n plaats...

En dan eindelijk... het is zover... Op donderdag 16 maart 2017 hebben wij een rondgang gemaakt met de aannemer en elektriciens. Op wat kleinigheden na zag alles er goed, solide en netjes afgewerkt uit. De renovatie van het kerkje in Rincon is opgeleverd. Nu nog even een flinke "deep cleaning" uitvoeren, meubilair op z'n plaats en het kerkje kan weer gebruikt worden.

Nog geen 2 weken na de oplevering werd de eerste (gezamenlijke) kinderdienst gehouden. Het was een succes waarin onze jeugd de hoofdrol speelde en fantastisch werk heeft geleverd. Een vol huis ...van God.

Via deze weg willen wij van de Stichting Beheer & Onderhoud Protestantse Kerk Rincon de aannemer (Contratistas Generales de Obras bv), de elektriciens (Chavez Services bv), dhr. Walter Coffie (toezichthouder), de Kerkeraad, alle andere vrijwilligers die maar ook het kleinste beetje aan dit project hebben willen bijdragen en vooral onze Grote Goede Heer danken dat wij dit deel van het project hebben kunnen afronden. Het kerkje kan er weer 80 jaar tegen.

Op naar de volgende fase: renovatie clubhuis (multifunctionele ruimte).

Via deze weg vragen u wederom ons (financieel) te steunen voor dit project. Stort uw vrijwillige bijdrage op de bankrekening van de VPGB t.n.v. renovatie Kerki Rincon. De bankinfo vindt u op de laatste pagina van deze kerkbode. Uw hulp zal zeer gewaardeerd worden.

Jan-Pieter van der Hoek
secretaris Stichting Beheer & Onderhoud Protestantse Kerk Rincon

FELICITATIES 170-JAAR KERKGEBOUW PLAYA

Beste Gemeente,

dank voor deze uitnodiging. Helaas kan ik er niet bij zijn, maar me verbonden voelen kan gelukkig wel. Honderdzeventig jaar! Wie zijn er niet allemaal in het kerkje geweest, hoevelen hebben zich niet met het kerkje verbonden gevoeld. Hoeveel tranen, van vreugde of verdriet, zijn er niet vergoten. En altijd weer die wind door de ramen, het luiden van de klok, het Woord en de mensen.

Dierbare herinneringen, die ik koester.

Vriendelijke groet,
Jan Greven

Beste gemeente,

Zeer bedankt voor jullie uitnodiging.
Helaas moeten wij verstek laten gaan op genoemde datum.
Volgende maanden echter willen we dat meer dan goed maken...!
Met meeste groeten en jullie allen een gezegende dienst toewensende.

Mede namens Ien,
Ben Hengeveld

'T IS ALWEER BIJNA VOORBIJ...

door Gerard en Ali van der Klis

Wat gaat de tijd toch vlug ...!

Donderdag 19 januari landden we met de KLM op Flamingo Airport en werden we hartelijk opgewacht en ontvangen door Walter Coffie en Danuta de Jong. Royaal huis, beetje krakkemikkige auto en veel zin om de komende maanden Domi van de Protestantse Kerk van Bonaire te zijn. Met het gevoel van een heleboel tijd voor de boeg ... Maar het is alweer bijna 19 april. Dan stappen we weer in de KLM, terug naar Nederland.

We hebben wél een heel boeiende tijd gehad, hier op Bonaire, bij jullie als Protestantse Gemeente. Ik had al wel verteld dat we wat 'Antillen-ervaring' hadden vanuit jeugdiger jaren op Curaçao. We kwamen toen regelmatig op Bonaire en ik heb in 1980 al eens geprekeerd op Playa. Dat 'Antillen-gevoel' was herkenbaar – en toch ook weer heel anders. Want Bonaire is toch echt een ander eiland dan Curaçao met een eigen sfeer en een 'eigen' Bonairiaanse bevolking: veel rustiger, gemoedelijker, vriendelijker dan het toch wel drukke en dichtbevolkte zustereiland. Fraai en boeiend om het Antilliaanse juist hier op Bonaire te leren kennen en mee te maken!

Juist ook in de Kerk! Een hartelijke, gastvrije, vrolijke en vooral ook gelóvige gemeenschap zijn jullie. Ik heb dat ook al verteld in de Jubileumdienst op 12 maart – dat ik gemerkt heb, juist vanuit mijn positie als 'voorbijganger' en 'buitenstaander', hoe vitaal en levendig jullie zijn. Jullie zijn als gemeente een hartelijke gemeenschap, naar elkaar toe, ook naar gasten toe. Met gretigheid en aandacht wordt er geluisterd naar de Schriften en de verkondiging. Vol liefde en erbarmen, ook in de gebeden, wordt er meegeleefd met elkaar en met deze wereld. Ik denk ook aan de groep enthousiaste jongeren en kinderen die meedoen onder stimulerende begeleiding van de clubleiding.

En jullie zijn vooral ook een *zingende* gemeente – zo mooi en enthousiast er hier gezongen wordt, door jong en oud en als koor en ook gezamenlijk. Dat is wezenlijk voor de gemeente van de Heer, want *de lofzang gaande houden* is een van de belangrijkste opdrachten van de gemeente: de Eeuwige moet geloofd en geprezen worden, overal, ook op de eilanden, ook op Bonaire ...!

Met plezier denk ik terug aan de *kerkdiensten*, meest in Playa, maar uiteindelijk ook in het prachtig gerestaureerde kerkje van Rincon. 'Ingewijd' met die uitbundige en vrolijke jeugd- en kinderdienst op 26 maart. Trouwens, de Jubileumdienst op zondag 12 maart was ook een hoogtepunt. We verheugen ons nog op de komende diensten rond Pasen. Een mooie afsluiting van ons (eerste?) verblijf op Bonaire.

Ons verblijf – want we hebben er allebei van genoten om deze paar maanden jullie 'eilandgenoten' te zijn. Een mooie ervaring nú, met bijna nostalgische herinneringen aan onze vroegere Antillen-ervaringen. Want dat schreven we al in ons kennismakingsverhaaltje: ons 'heimwee' naar de eilanden blijft wat woelen in ons ...

Dus ... als de Kerkenraad dat goed vindt, opteren wij nog wel voor een herhaling, volgend jaar...

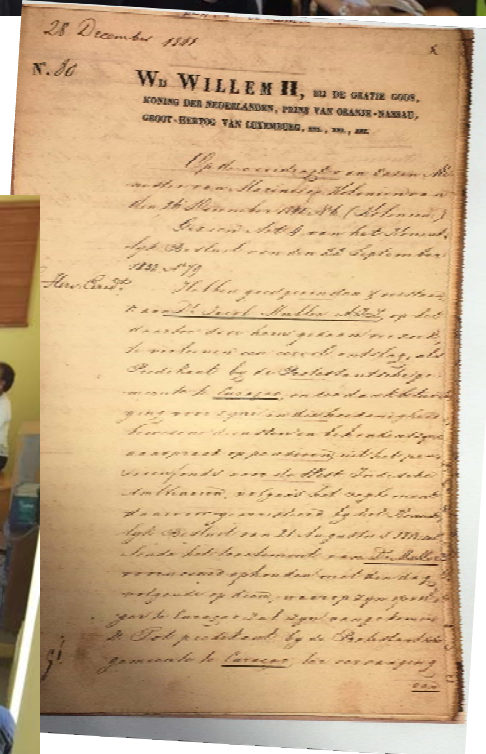
Maar nu gaan we eerst maar weer 's terug, naar huis, naar kinderen en kleinkinderen, en naar onze vrienden en hobby's daar ...

Het ga jullie goed, onder de zegen van de Eeuwige.

Tot ziens, Te Awero ...!

Gerard en Ali van der Klis

170 JAAR KERKI DI PLAYA

LACHEN IN DE KERK

door dominee Ben Hengeveld

Het schijnt dat tegen het einde van de Middeleeuwen de gewoonte ontstond om de preek op Paasmorgen te beginnen met enkele grappen. In gewone, alledaagse taal vertelde de priester dan een paar paasmoppen. De gelovigen wisten dan meteen dat het een vreugdevolle dag was. Er mocht in de kerk hardop gelachen worden. Het lachen van de gelovigen was een soort verkondiging dat het geloof een vreugdevolle boodschap is. Dit gebruik heette 'Risus Paschalis' in het Latijn, de Duitsers noemden het 'Ostergelächter' en in Amerikaanse kerken heet het 'Holy Humor Sunday' of 'Holy Fools Sunday'. In het Nederlands zou je het misschien 'Paasgelach' kunnen noemen.'

De gedachte bij deze paasgrap was dat zo de dood uitgelachen werd. Die was immers met Pasen, door de opstanding van Jezus, overwonnen. De paasgrappen gingen in die tijd vaak over de duivel: over hoe lelijk hij door Christus was beetgenomen. De gelovigen konden dus vrijuit de duivel uitlachen. En ook de dood en de duisternis. Daarover gaat Pasen: dat de duisternis en de dood, het kwaad niet het laatste woord hebben, omdat God ons niet overlaat aan de duisternis van de dood.

Ook in de Kerstnacht klinkt al een lach, namelijk in psalm 2, de psalm van de Kerstnacht staat: 'Die in de hemel troont lacht'. God die lacht om de machten die samenspannen tegen Hem en zijn gezalfde. Met Pasen vieren we de overwinning op die machten, dus mag de lach ook voor ons dan voluit klinken. Deze weken na Pasen bevinden we ons nog steeds in de paastijd, tot en met de zondag na Hemelvaart is de kleur wit, de kleur van Pasen, van licht. Dus een paasgrap mag nog steeds.

Bijvoorbeeld een waargebeurde Paasanekdote:

In Israël is één van de toeristische plekken de graftuin waar het graf van Jezus te zien zou zijn. Die graftuin in Jeruzalem wordt op een bepaalde morgen van Pasen druk bezocht door allerlei nieuwsgierige toeristen. Alle gelovigen in de tuin willen het lege graf bekijken, verdringen elkaar, vertrappen planten en bloemen. Er ontstaat al gauw een ware file die alle eerbied die op die plek past, verstoort. Eén van de beheerders van de tuin ergert zich hier enorm aan en wordt heel nijdig. Ze plaatst een bordje voor de ingang van het graf met deze woorden: "Hij is hier

niet; want Hij is opgewekt”.

Misschien mag je de Paaslach ook herkennen in het ha ha halleluja van sommige paasliederen. De Paaslach wil de vreugde van Paasmorgen uitlokken, daarom past het ook prima als we elkaar een ‘Vrolijk Pasen’ toewensen, als we maar meer bedoelen dan de vrolijkheid van gekleurde eieren, mooi weer en dartele lammetjes.

Je zou kunnen zeggen: de lach hoort bij Pasen, omdat door de lach de dingen worden omgekeerd, zoals dat met Pasen ook het geval is. Een lach kan zaken omkeren, een situatie van spanning doorbreken. We spreken soms ook van een bevrijdende lach. Zo keert ook Pasen de dingen, het leven om. Een doodlopende weg, geëindigd bij het kruis, gaat toch weer verder. Dood is niet het laatste, heeft niet het laatste woord, leven staat weer op en gaat weer verder. Tranen worden gedroogd en, al kun je het je midden in het verdriet nog niet voorstellen, heel voorzichtig kan een glimlach toch weer doorbreken en leer je weer lachen.

Een vreugdevolle (paas)groet,
ds. Ben Hengeveld

OPENINGSDIENST NA VERBOUWING KERKI RINCON

uitnodiging.
kenki rincon.
26 maart 9.00 AM
Bonbini

VIJFHONDERD JAAR REFORMATIE EN DE HAND VAN DE OUDERLING

door dominee Gerard van der Klis

Dit jaar, 2017, is het 500 jaar geleden dat de grote Kerkhervorming, de Reformatie, is begonnen. U weet dat vast nog wel: 31 oktober 1517 sloeg *Maarten Luther* zijn *95 Stellingen* op de deur van de slotkapel te *Wittenberg*. Er zullen in de loop van dit jaar, steeds dichterbij 31 oktober toe, wel allerlei publicaties komen over de Reformatie van toen en het 'Protestants-zijn' van nu. Allicht zullen komende predikanten hier op Bonaire daar ook aandacht aan besteden.

Een bescheiden begin van mijn kant. Over een van de – in mijn ogen – fraaiste 'verworvenheden' van de Reformatie, al is die mogelijk niet zo erg bekend. Een van de meest typisch-reformatorische symbolen in de eredienst is de *hand van de ouderling-van-dienst aan de voorganger/predikant*, helemaal in het begin van de dienst – die aan het eind van de dienst weer wordt 'teruggegeven'. U moet er maar 's op letten – op die '*ouderlingehand*'!

Het is een symbool van een wezenlijk verschil, ook theologisch, tussen de Rooms-Katholieke Kerk enerzijds en de kerken van de Reformatie anderzijds over de betekenis van de Christelijke Gemeente. In de Rooms-Katholieke Kerk staat de *geestelijkheid* centraal: de priester die de eredienst leidt tot en met de Paus met zijn hiërarchisch centrale gezag in Rome. In die eredienst, men spreekt liever van 'Eucharistieviering', staat de priester centraal. *Hij* gaat voor in de Eucharistieviering. De gelovige gemeenschap in de kerk is eigenlijk geen gemeente zoals in Reformatorische zin, maar meer de 'verzameling van gelovigen', die geen *leden*, maar *leken* zijn. Een priester in de RK Kerk is bevoegd om desnoods *geheel alleen* een Eucharistieviering te houden, dus *zonder* gemeenschap / gemeente. De geestelijke, de priester staat centraal, zoals het gebeuren van de Eucharistie (het sacrament van brood en wijn, die lichaam en bloed worden van Christus) centraal staat in de vieringen.

Zo niet in de kerken van de Reformatie. Daarin staat niet de voorganger / predikant centraal, maar de *gemeente*. De *Gemeente van Christus* is een wezenlijk gegeven in de Reformatorische theologie. Dáár ligt het hart van de Kerk, níet in Rome bij de Paus. De *gemeente* staat centraal. Dat komt in allerlei aspecten tot uiting: bijv. de eigen zelfstandigheid van de *plaatselijke* gemeente. Reformatorische kerken en gemeenten werken wel samen in een kerkverband, maar de laatste autonomie ligt niet bij een centraal gezag, maar bij de plaatselijke gemeente. Die gemeente laat zich ook *democratisch* besturen: een kerkenraad bestaat uit gekozenen *door de gemeente*. Ook wel

geroepen door de Heer, maar zoals oude kerkordes dat mooi verwoordden: “... door de gemeente verkozen en mitsdien door God geroepen ...”

's Zondags, in de eredienst komt die *mondige gemeente* bijeen om de Eeuwige te loven, naar zijn Woord te luisteren en voorbede te doen voor de wereld in nood. Om die erediensten naar behoren te leiden en enige orde in de gang van zaken te garanderen, hebben de Reformatorische/Protestantse kerken *voorgangers* aangesteld, *predikanten*. Die worden daartoe theologisch geschoold en toegerust en meestal vrijgesteld voor dit werk – het is dus hun ‘vak’, hun ‘beroep’, een soort ‘professional’ dus, maar dat wordt veel mooier aangeduid met het woord ‘ambt’. Dat moge zo zijn, *maar die predikant is géén priester* zoals in de RK Kerk. Hij/zij is ‘slechts’ *dienaar* van de gemeente (en van God natuurlijk). Staat dus in dienst van de gemeente om die te leiden, vooral ook in de erediensten. *Maar altijd onder het mandaat van die gemeente!*

át wordt elke eredienst ver-symboliseert in die *hand van de ouderling-van-dienst*: die hand brengt onder woorden: “Wij zijn hier bijeen als gemeente van Christus, het gaat om ons; wij dragen jou, predikant, Domi, op om in deze dienst ons voor te gaan bij die lofzang, die Schriftuitleg en die gebeden; besef: het gaat niet om jou als predikant, maar om ons als gemeente ... Hier is de hand van de ouderling, namens ons allen, ga ons voor ...!”

Zo gaat dat – en aan het einde van de dienst geeft de predikant als het ware zijn mandaat en opdracht voor deze dienst weer terug aan de gemeente – door ook dan de hand van de ouderling-van-dienst te drukken.

Ik vind dit altijd een ontroerende gedachte – en door en door Reformatorisch. Het gaat sinds die tijd, en dan vooral in kerken van Calvinistische oorsprong, weer *om de gemeente*, als Lichaam van Christus, als Zijn presentie op aarde. Niet het sacrament van de Eucharistie is de aanwezigheid van Christus in de wereld, maar zijn *gemeente*. Die dan ook het ‘zout der aarde’ en het ‘licht der wereld’ mag zijn ... Over roeping gesproken ...

De Reformatie heeft de *gemeente* weer aan de Kerk *teruggegeven*. Wat mij betreft een van de mooiste aspecten in dit 500-jarig jubileum ...

Gerard van der Klis

VOOR DE KINDEREN: HET PAASVERHAAL

Uit de kinderbijbel

Kruisiging

De soldaten van de prefect namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om hem heen. Ze kleedden hem uit en deden hem een scharlakenrode mantel om, ze vlochten een kroon van doorntakken en

Copyright © 2012 by Diller Martin. <http://jezus-my18house.blogspot.com>
www.my18house.org

zetten die op zijn hoofd. Ze gaven hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor hem op de knieën. Spottend zeiden ze: "Gegroet, koning van de Joden," en ze spuwden op hem, pakten hem de rietstok weer af en sloegen hem tegen het hoofd. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem de mantel uit, deden hem zijn kleren weer aan en leidden hem weg om hem te kruisigen.

Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen.

Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd wordt, wat 'schedelplaats' betekent. Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen hij die geproefd had, weigerde hij ervan te drinken. Nadat ze hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, en ze bleven daar zitten om hem te bewaken.

Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: 'Dit is Jezus, de koning van de Joden'. Daarna werden er naast hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem: "Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af!"

Ook de hogepriesters, de Schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: "Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet. Hij is toch koning van Israël, laat hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in hem geloven. Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: 'Ik ben de Zoon van God.'" Precies zo beschimpten hem de misdadigers die samen met hem gekruisigd waren.

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid: "Eli, Eli, lema sabachtani?" Dat wil zeggen: "Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?"

Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: "Hij roept om Elia!" Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesnelde die een spons pakte en in zure wijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken. De anderen zeiden: "Niet doen, laten we eens kijken of Elia hem komt redden." Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest.

Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt; na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en maakten zich bekend aan een groot aantal mensen.

Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: "Hij was werkelijk Gods Zoon." Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om voor hem te zorgen, stonden van een afstand toe te kijken. Onder hen bevonden zich Maria uit Magdala, Maria de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

Het graf

Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus.

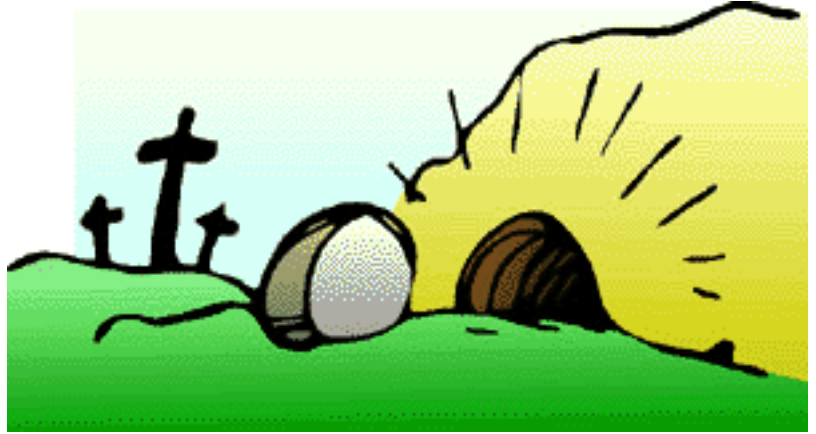
Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. Maria uit Magdala en de andere Maria bleven achter, ze waren tegenover het graf gaan zitten.

De volgende dag, dus na de voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de Farizeeën samen naar Pilatus. Ze zeiden tegen hem: "Heer, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen hij nog leefde, gezegd heeft: 'Na drie dagen zal ik uit de dood opstaan.' Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken, anders komen zijn leerlingen hem heimelijk weghalen en zullen ze tegen het volk zeggen: 'Hij is opgestaan uit de dood,' en die laatste leugen zal nog erger zijn dan de eerste." Pilatus antwoordde: "U kunt bewaking krijgen. Ga nu en regel het zo goed als u kunt." Ze gingen erheen en beveiligden het graf door het te verzegelen en er bewakers voor te zetten.

Opstanding uit de dood

Na de sabbat, toen de ochtend van de eerste dag van de week gloorde, kwam Maria uit Magdala met de andere Maria naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde af uit de hemel, liep naar het graf, rolde de steen weg en ging erop zitten. Hij lichtte als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw. De bewakers beefden van angst en vielen als dood neer. De engel richtte zich tot de vrouwen en zei: "Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus, de gekruisigde, zoeken. Hij is niet hier, hij is immers opgestaan, zoals hij gezegd heeft. Kijk maar, dat is de plaats waar hij gelegen heeft. En ga nu snel naar zijn leerlingen en zeg hun: "Hij is opgestaan uit de dood, en dit moeten jullie weten: hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je hem zien." Dat is wat ik jullie te zeggen had."

Ontzet en opgetogen verlieten ze haastig het graf om het aan zijn leerlingen te gaan vertellen. Op dat moment kwam Jezus hun tegemoet en groette hen. Ze liepen op hem toe, grepen zijn voeten vast en bewezen hem eer. Daarop zei Jezus: "Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze mij zien."

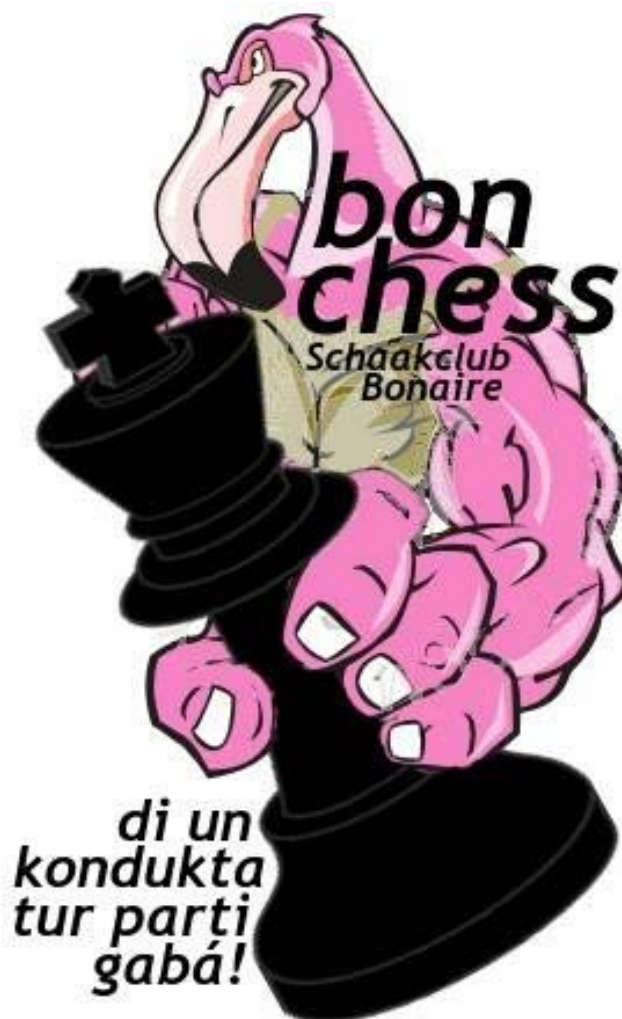
Terwijl de vrouwen onderweg waren, gingen enkele van de bewakers naar de stad. Daar vertelden ze de hogepriesters alles wat er gebeurd was. Die vergaderden met de oudsten en besloten de soldaten een flinke som geld te geven en hun op te dragen: "Zeg maar: "Zijn leerlingen zijn "s nachts gekomen en hebben hem heimelijk weggehaald terwijl wij sliepen." En mocht dit de prefect ter ore komen, dan zullen wij hem wel bepraten en ervoor zorgen dat jullie buiten schot blijven." Ze namen het geld aan en deden zoals hun was opgedragen.

Uitzending van de leerlingen

De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen had onderricht, en toen ze hem zagen bewezen ze hem eer, al twijfelden enkelen nog. Jezus kwam op hen toe en zei: "Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld."

Kom je ook schaken?

Wanneer?	Maandag 17 april
Waar?	Kerki Playa
Hoe laat?	Van 10 uur tot 12 uur
Wat gaan we doen?	Schaken en leuke schaakspelletjes
Voor wie?	Alle kinderen zijn welkom (ook als je nog niet kunt schaken)
Meer weten?	Vraag het Marga Buys (Marga.Buys@gmail.com of 7810084 of +316 31035865 whatsapp)

COLOFON

Eindredactie

Désirée Coffie daisycoffie@hotmail.com

Marga Buys marga.buys@gmail.com

Druk

Multi-Post Antilles N.V.

Kaya Industria 2

Bonaire, Caribisch Nederland

Oplage

75 exemplaren

Verspreiding

Digitaal via e-mail en in drukvorm onder gemeenteleden, gasten en vrienden van de kerk

Verschijningsdata 2017

nr.	verschijning	kopij uiterlijk
25	9 april 2017	28 maart 2017
26	2 juli 2017	27 juni 2017
27	1 oktober 2017	26 september 2017
28	3 december 2017	28 november 2017

Bankgegevens VPGB

Maduro & Curiel's Bank Bonaire

Kaya L.D. Gerharts 1

Bonaire, Caribisch Nederland

SWIFT code: MCBKBQBN

Kerkvoogdij

rekeningnummer 58.100.305

tnv Kerkenraad Verenigde Protestantse
Gemeente

Jeugdwerk

rekeningnummer 115.282.504

tnv Protestantse Gemeente Bonaire
Jeugdwerk

Diaconie

rekeningnummer 115.224.304

tnv Kerkenraad Protestantse Gemeente
Diaconie

Begraafplaats

rekeningnummer 115.402.504

tnv Restauratie Protestantse Begraafplaats

Restauratie kerk

rekeningnummer 115.402.602

tnv Restauratie Protestantse Kerk

Voor specifieke donaties graag even contact opnemen met Sapphira Coffie, quaestor,
sapphiracoffie@hotmail.com

TOSHIBA
Leading Innovation >>>